

234 LIB. III. TR. VI. DE PR. VIII. IX. X. DEC. ET ECCL. C. III.
excusat, in dubio præsumptio stat pro exemptione jejunii; è con-
verso, ubi labor non per se, sed per accidens, nempe ob aliquam
circumstantiam debilitatis personæ, vel gravitatem laboris excu-
sat, in dubio præsumptio stat pro obligatione jejunii.

Hic autem ultimò animadvertenda est quædam doctrina, quam
tradunt Sporer n. 67. et Laym. cap. 3. n. 6. cum Navar. Syllo.
Caj. et Tol. quòd, si quis non habeat causam absolute sufficien-
tem ad eum excusandum à jejunio Quadragesimali, et aliqua
ratio ipsi probabilis et justa appareat, qua tantum bis, vel ter in
hebdomada jejunet, non est urgendus ad jejunandum, etiamsi
causa illa non omnino sufficiat, sed relinquendus in sua bona
fide, ne ipse fortè deinde omnia jejunia culpabiliter omittat.

1030. — An autem peregrinus teneatur ad jejunium quod ser-
vatur in loco ubi reperitur non permanenter, sed per aliquod
tempus, aut transeunter? Et quid si ibi non servetur jejunium
quod servatur in Patria? Vide dicta l. 1. n. 156. v. *Hic refert.*
(Tom. I. pag. 138 et seqq.)

LIBER QUARTUS.

DE PRAECEPTIS PARTICULARIBUS CERTO HOMINUM STATUI PROPRIIS.

“ CUM omnes fideles sicut præcepta Decalogi, ita etiam alia
præcepta, quæ pertinent ad statum, et officium uniuscujusque,
teneantur scire sub peccato mortali; ita ut ipsa eorum igno-
rancia vincibilis, licet non sequatur transgressio, sit peccatum
mortale. (*Syllo. Sayr. Sanch. Bald. t. 1. l. 1. d. 9. n. 8 et 9.*)
“ Hinc post præcepta omnibus communia agendum de propriis
“ certorum statuum in particulari. ”

CAPUT I.

DE STATU RELIGIOSO.

DUBIUM I.

Quid sit natura Statū Religiosi.

1. Quid Status Religiosus? Et qui sint Religiosi? — 2. An Religiosus
promotus ad Cardinalatum vel Episcopatum maneat obstrictus
votis? — 3. An teneatur ad observantiam suæ Regulæ? — 4. An pro-
motus ad Parochiam teneatur ad habitum et Regulam?

I. — « RESP. Status Religionis est fidelium ad divinæ caritatis
perfectionem tendentium, editis votis perpetuæ paupertatis,
castitatis, et obedientiæ, stabilis in communi vivendi modus,
ab Ecclesia approbatu.

“ Dixi, ab Ecclesia; quia, etsi olim Episcopi Religiones appro-
bare poterant, postea tamen in Concilio Lateranensi sub Inno-
centio III statutum est, ne nova Religio inducatur, nisi
approbata à Papa. Ratio est, quia, cùm Religio sit communitas
sacra, in qua debet esse spiritualis iurisdictio, hæc autem à
Papa proveniat decens est, ut talis communitas ab eodem
approbetur. Laym. l. 4. t. 5. c. 1. »

Unde resolvuntur Casus :

“ 1. Ad essentiam Religionis non requiruntur vota solemnia.
Ratio est, quia qui in Societ. JESU vota simplicia edunt, sunt
veri Religiosi, uti definitiv Greg. XIII in Bulla Ascendente
Domino. Laym. l. c. n. 4.

“ 2. Non sunt Religiosi ii Ordines militares, qui conjugalem
castitatem tantum vovent; sunt tamen verè Religiosi milites
S. Joannis, et Teutonici, eorumque similes, cùm tria vota sub-

tantialia habeant. Similiter ex Fratribus, et sororibus Tertiariis sive Ordinis sancti Francisci, sive aliorum, tantum sunt Religiosi, qui in Religiōne approbata, secundū certam Regulam tria vota substantialia emitunt. Contra autem ii non sunt, qui, licet tria ista emittant, et communiter, vel seorsim habitent, Regulam tamen à Sede apostolica approbatam non profitentur *Laym. l. c.*

» 3. Religiosi non sunt, qui, edito voto perpetuae paupertatis et castitatis, obedientiam vovere Confessario, aut Episcopo. Ratio est, quia tali voto non subjiciuntur jurisdictioni spirituali, quæ a Deo, medio ejus Vicario, provenire debet. *ibid. n. 7.*

» 4. Etsi in votis solemnibus Religionis dispensare possit, ut quis desinat esse Religiosus, non potest dispensare tamen ut quis manens Religiosus substantialibus votis non teneatur; quia ad sententiam Religionis illa spectant. *Laym. loc. cit. n. 8. ex Nav. etc.*

2. — « 5. Religiosus promotus ad Cardinalatum, vel Episcopatum, obstrictus manet votis essentialibus suæ Religionis, etsi quoad aliquos effectus paupertatis, et obedientiæ exemptus censatur. Deinde, etsi iugo Regulæ absolutus sit quoad culpam et poenam, tamen ex obligatione moralis honestatis ea servare debet, quæ eum decent et cum ejus munere consistunt. Hinc quoad habitum, sui Ordinis colorem deferre debet, etsi quoad figuram Episcopis secularibus se conformare possit, ut Clericus VIII concessit apud *Sanch. 6. mor. c. 6.* Imò, si Episcopatum resignet, vel ob culpam deponatur, absque degradatione, tamen non tenetur ad regularem observantiam redire, quia retinet eminentiam Episcopalem, ob quam ab obedientiæ regulari exemptus fuit. *Ibid. ex S. Th. Rodr. Sanch. etc.* Secus est in Cardinali religioso, qui non est Episcopus; hic enim, relictio Cardinalatu, nihil retinet ex dignitate Cardinalitatem; ideoque, si Papa ejus renunciationem acceptarit, tenetur redire ad obedientiam regularem sui Ordinis. *Pal. de Lug. resp. mor. l. 5. d. 12.* »

Quæritur igitur I. An Religiosus assumptus ad Episcopatum maneat absolutus à votis? (Intellige à votis obedientiæ, et paupertatis; nam voto castitatis remanet quidem obstrictus ratione Ordinis.) Prima sententia affirmat *cum Vasq. Sot. Med. Angles.* et signanter quoad votum paupertatis, tenent *Palac. Tamb. Dian.* et probabile putant *Sanch. Villal. cum Salm. tr. 15. de Stat. Rel. c. 5. n. 30 et 32.* Probantque ex c. unic. 4. Qu. 1. ubi dicitur: « Monachus, quem canonica electio à iugo Regulæ monasticæ professionis absolvit, et sacra Ordinatio de Monacho Episcopum facit. » Ex hoc igitur dicunt liberari à voto obedientiæ. Sequitur textus: « Velut legitimus hæres paternam sibi hæreditatem postea jure vendicandi potestatem habet. » Si enim, dicunt, potest ut legitimus hæres sibi vendicare hæreditatem paternam, ergo potest illius verum dominium acquirere, dum

vendicare solis dominis competit. Et sic etiam liberatur à voto paupertatis.

Secunda sententia, quam sequimur, et tenent cum *Bus. Less. d. c. 40. n. 113. Pal. t. 3. tr. 16. D. 4. p. 14. n. 4. Sanch. lib. 6. Dec. c. 6. n. 2. Suar. de Rel. t. 4. tr. 8. l. 3. c. 17. n. 1. Laym. i. 4. tr. 5. c. 2. n. 9. et Salm. l. c. n. 31. cum Bon. Lezan. etc. ac Spor. t. 3. de Statu Rel. pag. 87. n. 165. cum communī, negat Episcopos religiosos absolvī à votis, nisi in quantum ipsorum observantia repugnet muneri episcopali. Ratio, tum quia Religiosus factus Episcopus remanet Religiosus, ut omnes fatentur utque obligatio deferendi habitum (ex c. Clerici, de Vita, et hon. Cler.) ostendit; ergo manet obstrictus votis, quæ sunt de essentia Religionis, juxta dicta de Voto n. 244. v. Quæritur: tum quia vota personalia comitantur personam, in quantum sunt compatibilia cum suo statu. Et hanc sententiam expresso tenet *S. Th. 2. 2. q. 88. art. 11. ad 4.* ubi ait: « Religiosus, qui fit Episcopus, sicut non absolvitur à voto continentiae, ita nec a voto paupertatis, quia nihil debet habere tanquam proprium.... Similiter etiam non absolvitur à voto obedientiæ, sed per accidens obediens non tenetur, si superiorē non habet; sicut nec Abbas Monasterii, qui tamen non est à voto obedientiæ absolutus. » Et alibi *qu. 185. ad 3.* sic explicat textum, in c. *Monachus*, ut supra oppositum: « Proprium autem (Episcopi Regulares) nullo modo habere possunt: non enim paternam hæreditatem vendicant quasi propriam, sed quasi Ecclesia debitam. » Et deinde subdit: « Testamentum (Episcopus) nullo modo facere potest, quia sola ei dispensatio committitur rerum ecclesiasticarum, quæ morte finitur. » Eodem modo præfatum textum explicat *Glossa verb. Legitimus*, sic dicens: « Sed objicitur: Si hæreditatem vendicat, ergo potest habere proprium, cum tamen remaneat monachus, quod esse non debet. Sed dicitur sibi, id est Ecclesiæ suæ. » Et idem videtur expressè sancitum in ipso Canone citato, ubi in fine dicitur: « Postquam enim Episcopus ordinatur ad altare, ad quod sanctificatur ac titulatur, secundū sacros Canones, quod acquirere poterat, restituat. » Ex quo *Salm. n. 35. cum S. Th.* inferunt 1. Episcopum regularem non posse de ulla bonis testari. Inferunt 2. cum *S. Bon. Sanch. Nav. et Lez.* quod prædicti Episcopi regulares possunt quidem ut alii Episcopi disponere de bonis Ecclesiæ ad moderatam ipsorum sustentationem, sed non ad alia; nam superflua debent in elemosynas, et pia opera erogare; nisi aliquid ipsi acquisierint parcium vivendo: præsumitur enim tunc Ecclesia concedere, quod de eo libere ipsi disponant; ita *Salm. n. 32. in eod. fine*, cum *Nav. Less. Mol. Sanch. etc.**

3. — Quær. II. Utrum Episcopus regularis teneatur ad observantiam suæ Regulæ? Resp. cum *Bus. et Salmant. de Stat. Rel. cap. t. n. 34. et ibi Caj. Val. Bon. Pal. Sanch. Sot. Suar. Less. contra. atios*, probabilius esse quod ipsi sub nulla culpa sint ad Regulam obligati, sed solū ex honestatis debito, quod autem

debitum ne sub levi quidem obligat, ut docent *ib.* *Less. Sot. Pal. Sanch. etc.* Ratio, quia Episcopus regularis absolutè à jugo Regulæ liberatur, ut ex *d. c. unic.* ubi dicitur : « Monachus, quem » canonica electio à jugo Regulæ Monasticæ professionis absolu- » vit, etc. »

Ab aliis autem votis propriis alicuius Religionis Episcopus regularis omnino liberatur, ut *Salm. ex n. 37.* cum *Sanch. Pal. etc.*

Nota, quod Abbates, propriam Dioecesim habentes cum jurisdictione Episcopali, sunt in omnibus Episcopis similes. Communiter *Salmant. c. 5. num. 29.* cum *Pal. Sanch. etc.*

4. — « 6. Religiosus ad Parochiam promotus, cum votis astrictus maneat, tenetur deferre habitum Religionis, Regulæ lamque observare in omnibus, que cum suo munere consistere possunt. Idque non tantum secundum moralem honestatem, sed sub obligatione gravis culpæ, si ad eam Regula obliget. (Ita *probabilius Salm. tr. 15. de Statu Rel. c. 5. n. 40.* cum *Sanch. Pell. Bon. etc. contra Suar. et Pal. dicentes teneri ad vota, sed non ad obseruantiam Regulæ.) * Ita *Laym. lib. 4. t. 5. c. 1. n. 11 et 12.* Ubi addit, etsi Parochus religiosus in iis, quæ ad Regulam spectant, subjectus maneat Superiori: jam tamen consuetudine multis locis observari, ut non tantum in pertinentibus ad disciplinam ecclesiasticam, sed etiam in plerisque aliis, ab obedientia Prælati eximatur, et Episcopo subjiciatur. Vide *Sanch. l. 6. mor. c. 6. n. 36.* »*

DUBIUM II.

Quæ requirantur ad valorem Professionis Religiosæ.

5. Quæ conditions requirantur ad professionem religiosam? I. Aptitudo voventis. Quid de ætate, et exploratione puellarum suscipiuntur habitum religiosum? — 6. II. Requiritur consensus Prælati Ordinis. — 7. III. Ut professio sit spontanea. — 8. Quomodo et quando professus possit reclamare de nullitate suæ professionis?

5. — « RESP. Ad valorem ejus tres requiruntur conditions. I. Est qualitas seu aptitudo voventis, scilicet ut, juxta *Trid. sess. 25. c. 15. de Regularibus*, decimum sextum ætatis annum compleverit, annumque integrum cum religioso habitu steterit in probatione, nullumque habeat impedimentum, quod per statuta à Pontifice confirmata, in isto ordine substantiale esse censeatur. *Azor. tom. 1. lib. 12. c. 2. qu. 6 et 7. Rodriq. tom. 2. c. 6.* »

Quoad Moniales, Tridentinum statuit quod puellæ non suscipiant habitum regularem ante 12 annum completum: unde nequeunt antea suscipere, ut tenet *Alex. Cons. Mon. c. 2. §. 1. Qu. X. cum Tamb. Rodr. Naldo* (contra *Sanch. l. 4. Dec. c. 18. n. 33. Vill. etc.*) et affert Declar. S. C. Exploranda autem est voluntas puellarum ante susceptionem habitus, et ante profes-

sionem ab Episcopo, vel, eo impedito, à Vicario, vel alio deputato. Si utraque exploratio omitteretur esset culpa gravis, se valeret professio, ut de *Alex. l. c. cum Sanch. Barb. cum declaratione S. C. et Salm. de Privil. Tr. 18. c. 3. §. 2. n. 14.* qui notwithstanding explorationem hanc ex consuetudine fieri, et semel, et tantum ante professionem intra 15 dies. Episcopus autem explorare potest, et debet voluntatem puellarum etiam in Monasteriis exceptis, ut *Salm. ib.*

6. — « 2. Conditio est consensus, et acceptatio expressa vel tacita Prælati Ordinis: per hanc enim Religiōni incorporari debet. * Error circa substantiam tam ex parte profitentis quam admittentis, vitiat professionem, *Salm. c. 4. n. 27.* * Idque ordinariè, non tantum cum consilio, sed etiam cum consensu Capituli, aut certe majoris, aut principalioris partis, secundum cujuscumque Ordinis statuta. *Navarr. Lessius c. 41. d. 7.*

7. — « 3. Ut professio sponte facta sit non cogente gravi metu, qualis esset incarceratio, alimentorum substractio, eò quod in professionem consentire noluerit. Itemque metus reverentialis, non quidem se solo, sed accidente precum, blanditiarum, et imperii saepius repetita importunitate, aut gravi offensione, aut diu continuata indignatione consanguineorum, adjunctis etiam minis de subsidiis negandis, si ex Religiōne egrediatur; hæc enim vel singula, vel certè simul juncta, considerata conditione hominis ruditis, timidi, et metum justum incutere possunt, et professionem irritare, ut *Laym. cum aliis lib. 4. tract. 5. c. 5. Less. l. 2. c. 43. dist. 7.* * (Vide dicenda de Matrim. lib. 6. num. 1055. Professio enim, et Matrimonium exquisit parantur; ac *Salm. de statu Rel. c. 4. n. 26.*) * »

Unde resolvuntur sequentes casus:

8. — « 1. Is, qui professionem irritam edidit, ex defectu aliquis conditionis ex jam dictis, nisi eam postmodum tacite, vel expressè ratificaverit, egredi è Religiōne et uxorem ducere potest; licet, ob vitationem scandali causam egressus dicere debeat, et si ad forum externum causa deveniat, defectum professionis probare; hoc autem fieri debet intra quinquennium à die professionis; post illud enim non auditur, juxta *Trid. c. 19. Sess. ead.* quia præsumitur eam interea ratificasse.

« 2. Quod si tamen sciret illam juris præsumptionem falsam esse, eò quod vel ignorans impedimentum, vel metu gravi, aliave justa causa impeditus reclamare intra quinquennium non potuerit, vel impedimentum sit essentiale ac perpetuum, aut saltem ultra quinquennium duret, eo elapsò potest reclamare, debetque audiri in judicio, saltem extraordinario, vel in integrum restitui, ut contra *Bon. de claus. d. 4. q. 2. p. 16. docent Navarr. Sanch. d. 32. n. 22. Less. l. 2. c. 41. d. 7. Az. l. 12. c. 4. qu. ult. Dian. p. 3. t. 2. R. 53. Barb. in Trid. sess. 25. c. 19. n. 8.* ubi plures alios citat: et nisi aliud quid impedit,

» fugere potest, ut docet *Laym.* Qui addit, si fuga sine gravi scandalio, vel incommodo tentari non posset, monendum à Confessario, ut professionem tacite ratiscent: quod si, si professorum habitum proprium deferat, actusque iis proprio exerceat, cum intentione, quod professus talis Ordinis esse velit. Vide *Auct. cit. et Dian.* p. 8. t. 7. R. 51. ubi ex *Trid.* sess. 25. c. 19. probat Episcopum de nullitate professionis sine interventione Superioris regularis sententiam ferre non posse; et si faciet, fore nullam. * (*Ita Salm.* c. 5. n. 15. communiter. *Dubius de sua professione nequit reclamare*, *Salm.* c. 5. n. 8. cum *Pell.* et *Lez.* quia Religio possidet: intellige, si dubium superveniat. Nec creditur reclamanti, nisi probet fidei consensisse, ex c. 2. de Reg. *Salm.* n. 9.) *

Hic addenda quæ nuper sancta sunt à N. SS. P. Bened. XIV in sua Bulla, quæ incipit, *Si datam hominibus.* (In suo *Bullar.* tom. 2. num. 47.) Ibi statuitur I. omnia quæ decreta sunt de viris religiosis, comprehendere etiam fœminas, ubi eadem causa militat. II. Causas nullitatis professionis agnoscendas esse à Prælato regulari tempore motæ litis, et simul ab Ordinario; pro Monialibus verò non exemptis, à solo Ordinario, et pro exemptis simul ab Ordinario, et à Prælato cui regimen Monasterii commissum est. III. Non posse Prælatum ejicere professum, nisi cognita causa per ipsum et Ordinarium ut supra, casu quo agnoverit postea impedimentum, etiamsi de eo subditum interrogaverit, nullam alias professionem fore protestatus, et ille occultaverit. IV. Posse causam nullitatis agi etiam, elapso quinquennio, si intra illud professus serio reclamaverit. V. Cognitionem causæ ad Sedem Apostolicam pertinere, si professio emissa fuerit extra Novitiatum. VI. Apostatas repelli à judicio, nisi habitum Religionis reassumpserint. VII. Non posse professum prætendere annulationem suæ professionis ratione vis aut metus illati, si intra quinquennium non reclamaverit, tametsi allegaret vim et metum semper durasse. Concedi tamen huic restitucionem in integrum dandam tantum per Sedem Apostolicam prævio processu confecto à suo Prælato, et Ordinario, cum assistentia defensoris professionis, qui debet etiam Romæ assistere. VIII. Post primam sententiam professus non posse egrediri a Religione, sed debere expectare secundam, post appellationem faciendam a defensore.

DUBIUM III.

Ad quid teneatur Religiosus vi suæ professionis

9. De obligatione Religiosi tendendi ad perfectionem? — 10. Quando Religiosus peccet graviter contra hanc obligationem? — 11. An peccet graviter, si intendat servare sola mandata obligantia sub gravi? — 12. An quilibet Christianus graviter peccet, si proponat committere omnia venialia? — 13. An Prælatus aliquando peccet graviter, negligendo corrigeri defectus leves subditorum?

9. — « RESP. Religiosus vi suæ professionis tenetur ad pre-grediendum aliquo modo in via perfectionis. Quia ex vi profes-sionis tenetur velle servare suum statum, qui est perfectio-nis, sive tendentium ad perfectionem (licet secundum se non sit præcepti, sed consilii); hoc autem est intrinsecè velle ten-dere ad perfectionem. *S. Th.* 2. 2. q. 186. art. 1 et 2. et q. 184. art. 5. *Laym.* l. 3. tr. 5. c. 2. n. 1. *Suar. de relig.* t. 4. lib. 1. c. 4. *Bard. de consid.* d. 7. c. 6. §. 5. »

Unde resolves:

« 1. Religiosus non tenetur actu esse perfectus, sed tantum studere perfectioni. *Bard. etc. loc. cit.*

« 2. Tenetur tendere ad perfectionem 1. Per media essentialia.

» 2. Per vota. 3. Per auxilia secundaria, non contemnendo ea. *Laym.* l. c. 9. n. 13. 4. Tenetur aliquibus mediis uti, et, si omnia media abjiciat, non est in statu salutis. *Suar. Laym.* l. c. dicens, si nullum perfectionis studium adhibeat, sed omnia monita et regulas neglegat, eo quod sub mortali non obligent, peccare mortaliter. 5. Tenetur ad aliqua opera bona supererogatoria, sive specialiter non præcepta, nec promissa: quia alias, moraliter loquendo, non potest habere debitam intentionem salutis; *Suar. l. c.*

« 3. Tenetur tendere ad perfectionem per media suæ Religio-nis, non per alia: hoc est, servando suas Regulas, *Sanch.* l. 6.

» c. 5. n. 1 et 2. Hinc peccat 1. per contemptum Regulæ, hoc est, si nolit subjici, *ib. n. 6.* 2. si tantum velit servare quæ sub mortali obligant, quia contemnit perfectionem, *ib. n. 7.* 3. Per actum directè contrarium, hoc est, nolendo perfectionem; quod esse mortale docent *Sanch.* n. 10. *Pelliz.* et *Bard.* l. c.

« 4. Si quis non tantum intendat non esse sollicitus in obser-

vatione Regulæ, sed etiam nunquam servare, etiamsi facile pos-

sit, est mortale, vel proxima dispositio ad illud, vixque potest

fieri sine contemptu formalí, *Suar. loc. cit. n. 23.*

« 5. Si ex remissione animi, et sine ullo justo titulo, per di-

rectam intentionem, velit aliquam Regulam non servare, erit

saltem levis contemptus, et peccatum veniale; *Suar. l. c.*

« 6. Frequenter, et ex consuetudine violare Regulam, esse

mortale, dicit *Sanch.* l. 6. mor. c. 4. n. 18 et 20. Tum quia

perturbat religionem disciplinam; tum quia secundum quos-

dam est contemptus interpretativus, seu saltem probabilissi-

mum ejus periculum: tenetur autem sub mortali ita vivere,

ut non sit graviter perniciosus Religioni inducendo alios malo

exemplo ad Regule laxitatem; *Sanch.* n. 18. *Laym.* c. 9. n. 13.

« Tum quia constituit se in eo statu, ut tanquam incorrigibilis

sit expellendus: tenetur autem quisque ratione votorum, qui-

bus se Religioni addixit, ita se gerere, ut sit tolerabilis, et

non mereatur expelli; at qui nullum conatum perfectionis ad-

hibendo, Regulas sine discriminé transgreditur, reddit se into-

lerabilem, ut debeat expelli, aut, si toleretur, plurimum

» nocet : ergo per accidens, et indirectè agit contra professio-
» nem, peccatque mortaliter. *Sanch. n. 18. Vide Auct. cit.*

» 7. Religiosus Societatis JESU peccat mortaliter, si non ad-
» hibet diligentiam in cavendis defectibus, ob quos se dimissen-
» dum, vel ejiciendum prævidet : et licet ita dimissus sit liber
» in conscientia, si tamen sit dimissus ob fraudem, vel peccata
» in eum finem commissa, irrita est dimissio, utpote obtenta
» per dolum dantem ipsi causam (sicut in Matrimonio, et cæ-
» teris contractibus) unde subjact pœnis apostatarum ; *Bon.
de claus. q. 2. p. 12. §. 1.*

» 8. Scholasticus Societatis JESU, qui pravis moribus de in-
» dustria dimissionem extorsit, vel falsis allegationibus impe-
» travit, non est liber à votis; *Less. l. 2. c. 41. d. 15. Sanch. l. 6.
c. 9. n. 66. Laym. l. 5. t. 5. c. 9. n. 13.*

10. — Pro maiore hujus puncti intelligentia, quæritur I. Quandonam Religiosus, contra obligationem hanc tendendi ad perfectionem, graviter peccet? Resp. I. Peccat graviter, quando regulas, etsi ad culpam veniale tantum, vel nullam obligantes, ex contemptu transgreditur ; est commune cum *S. Th. 2. 2. q. 180. art. 2 et 9. Salm. de Stat. Rel. tr. 15. c. 1. n. 20. etc.* Tunc autem Religiosus censetur regulas prætermittere ex contemptu, quando illas transgreditur animo non subjaciendi illis, vel Prælatorum præceptis. Ita *Bus. infra n. 3. cum Sanch. et Less. l. 2. c. 41. n. 76. Salm. c. 1. n. 20. cum Lez.* Item, si eas omittat servare tanquam inanes; non verò, si omittat ex concupiscentia ductus, vel quia putat illas sibi non esse necessarias ad salutem, vel si judicet eas non præcipi sub gravi. Ita *S. Th. 2. 2. q. 180. art. 9. ad 3. Sanch. Dec. l. 6. c. 5. n. 1. Salm. l. c. n. 20. cum Pal. Ant. à Sp. S.* Ideo transgredi regulas in rebus parvæ materiæ, etiam ex consuetudine, veniale non excedit, ut *Salm. ib. cum Lez. Az. Garcia, et de Alexandre Confess. Mon. c. 1. §. 2. Qu. 11. cum S. Th. 2. 2. qu. 186. art. 5. ad 3.* Sed vix unquam transgressio à veniali excusatibus, etiam si regula ad nullam cul-
pam obligaret, ut recte notat *de Alex. d. c. 1. §. 2. Qu. 1. et Laym. l. 4. tr. 5. c. 9. n. 8. cum Vasq. Sanch. et Val. ex D. Th. l. c. a. 9. ad 1.* ubi ait : « Qui tamen possent venialiter, vel mor-
taliter peccare ex negligentia, vel libidine, seu contemptu. » E converso dicit *Laym. ib. cum AA. cit.* quod si quis aliquam transgreditur regulam ex bono fine, putat regulam silentii, lo-
quendo, ut socium moestum soletur, nullo modo peccat.

Resp. II. Peccat mortaliter Religiosus, qui firmiter statuit non tendere ad perfectionem, vel nullo modo de ea curare; *Sanch. d. c. 5. n. 10. Salm. n. 21. cum Pelliz. Lez. Anton. à Sp. S. et de Alex. cap. 1. §. 1. Qu. IIII.*

Resp. III. Peccat graviter ratione scandali, si suo exemplo alios inducat ad regulæ relaxationem; *Salm. d. n. 12. cum Sanch. Syl. Lez. Pell.* Sed hoc intelligendum, si materia sit gravis, ut notant *Salm. ibi in fine cum Ant. à Sp. S.* Et hīc expedit perpen-
dere verba *Sanch. Dec. l. 6. c. 4. n. 17.* ubi sic docet : « Reli-

» giosus tenetur sub mortali taliter vivere, ut non sit graviter suæ
» Religioni perniciosus, inducendo alios suo pravo exemplo ad
» nimis relaxandam regulam, ut esset, si nollet unquam ser-
» vare silentium, nec orare, nec modestè incedere, et ingredie-
» tur omnium Religiosorum cubicula, et similia Religionis
» statuta transgrederetur. »

11. — His positis, quæritur I. An peccet graviter Religiosus, qui intendit servare tantum mandata obligantia sub gravi, alia verò statuat omnia transgredi, vel de iis non curare? *Prima* sententia probabiliter affirmat, quia ipsum propositum non curandi de regulis, etsi præcipientibus tantum sub levi, est virtualis de iis contemptus. Ita *Croix l. 4. ex n. 57. Elbel t. 2. p. 612. n. 592.* item *Lez. Syl. Barb. Escob. etc. apud Salm. c. 1. n. 23. Se-
cunda* tamen sententia communior et probabilior negat talēm peccare graviter. Ita *Sanch. l. 6. c. 5. n. 9. et c. 4. n. 18. in fine, Salm. n. 24. cum Azor. Pal. Val. Suar. Peyrin. Pelliz. etc.* Et idem expressè docet *S. Th. d. q. 186. art. 9. in corpore, ubi S. D.* tunc damnat de mortali Religiosum, cùm velis transgreditur regulam ex contemptu (intelligitur quidem formali); vel cùm agit contra regulam, aut prælati expressum præceptum, obligans, ut intelligitur, sub gravi. Ratio, quia eo ipso, quod Religiosus velit servare præcepta, quæ respectu ipsius obligant sub gravi, cùm ista de se, et respectu aliorum sint mera consilia, volens ea ser-
vare, jam tendit ad perfectionem.

Hoc tamen intellige, quod sic ille excusabitur à mortali, ra-
tione hujus præcisæ obligationis, quam habet tendendi ad perfec-
tionem; nam difficillime excusabitur quidem ex aliis capitibus,
nempe ratione periculi transgrediendi vota, vel grave damnum
Religioni inferendi quad regularem disciplinam etc. quæ omnia
(ut docet *Sanch. l. c. 1.*) est mortaliter impossibile evitari ab eo,
qui propositum habet transgrediendi vel negligendi omnia statuta
sub gravi non obligantia.

12. — Quæritur autem hīc obiter II. An quilibet Christianus
graviter peccet, si proponat committere omnia venialia? Affir-
mant *Sanch. d. c. 5. n. 4. et Bon.* quia ut docet *S. Th.* venialia de se disponunt ad mortale. Negant verò probabilitus *Pal. et Anton.*
a Sp. S. apud Salm. d. c. 1. n. 29. (secluso tamen contemptu,
vel periculo proximo labendi in mortale, habitu respectu ad præ-
teritam experientiam). Ratio, quia revera tale propositum tantum
remotè conductit ad mortale.

13. — Quæritur III. An Prælatus aliquando, defectus leves
subditorum corrigerne negligens, ipse graviter peccet? affirmativa
tenendum (contra *Lorca* cum *Lugo, Trull. Peyr. Dian. et de Alex.*
Conf. Mon. c. 11. §. 1. q. 1. communiter, casu quo defectus plures
sint, et tales (v. g. circa silentium, jejunia, etc) ut disciplinam
valeant relaxare. Ratio, quia licet quisque Religiosus non deficiat
in re gravi, levem regulam transgrediendo, superior tamen ne-
gligens impedire, cùm possit, observantie relaxationem, deficit
in re gravi. Et ideo tenetur defectus subditorum in damnum to-